



Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach

„Stowarzyszenie Umarłych Statutów”

kontakt@umarlestatuty.pl

KRS: 0000830651

Gródek, 19 grudnia 2020 roku

Znak sprawy: ŁD.01.01-VIII/2020

Łódzki Kurator Oświaty

Al. Kościuszki 120a

90-446 Łódź

WNIOSEK ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ O WSZCZĘCIE POSTĘPOWANIA

Działając w imieniu Stowarzyszenia na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów” (dalej: „Stowarzyszenie”), wnoszę:

1) na podstawie art. 31 § 1 pkt 1 k.p.a. w zw. z art. 114 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 910, dalej: „p.o.”) – o wszczęcie z urzędu kontroli legalności wskazanych w uzasadnieniu postanowień **Statutu Pijarskiego Liceum Ogólnokształcącego Królowej Pokoju w Łowiczu (z siedzibą przy ul. Pijarskiej 2)** (dalej: „Statut”);

2) na podstawie art. 31 § 1 pkt 2 k.p.a. – o dopuszczenie Stowarzyszenia do udziału w postępowaniu, o którym mowa w pkt 1 niniejszego wniosku.

Wnoszę o uznanie żądania za uzasadnione z uwagi na to, że jest zgodne z celami statutowymi Stowarzyszenia oraz przemawia za nim interes społeczny.

UZASADNIENIE

Celem Stowarzyszenia jest m.in. prowadzenie działań w zakresie działalności na rzecz praw ucznia, zwłaszcza upowszechniania wiedzy o prawach ucznia i sposobach ich ochrony oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa. Stowarzyszenie realizuje swoje cele m.in. poprzez podejmowanie interwencji w przypadku naruszeń praw ucznia bądź właściwych przepisów regulujących pracę szkół oraz informowanie właściwych organów oraz opinii publicznej o przypadkach naruszeń praw ucznia w szkołach bądź nieprzestrzegania przepisów regulujących pracę szkół.

Za wszczęciem postępowania przemawia interes społeczny, a dotyczy ono spraw innych osób (a nie interesów własnych organizacji wnioskującej). Interes społeczny należy utożsamiać z ochroną interesu zbiorowego, jakim jest bez wątpienia przestrzeganie prawa, a wszczęcie postępowania, którego celem jest zbadanie, czy postanowienia Statutu nie naruszają określonych norm, ma związek z celami statutowymi Stowarzyszenia. Uzasadnione zatem jest wszczęcie z urzędu kontroli legalności niżej wskazanych postanowień Statutu – mając na względzie charakter tych naruszeń.

Stowarzyszenie Umarłych Statutów



Kwestionowane postanowienie Statutu: § 48 pkt 2 [obowiązek włączania się w życie religijne szkoły]; § 70 ust. 4 pkt 1 lit. a) (tabela pkt 15) i lit. b) (tabela pkt 2)

Przepis § 48 pkt 2 Statutu narusza art. 53 ust. 1, 2 i 6 Konstytucji RP (wolność sumienia i wyznania) oraz art. 1 i 2 ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, bowiem zmusza uczniów do włączania się w życie religijne określonego wyznania (tj. rzym.-kat.).

Konstytucja zapewnia każdemu wolność wyznania oraz prawo do niebycia zmuszanym do uczestniczenia w praktykach religijnych. W tym zawiera się prawo do tego, że nieuczestniczenie w praktykach religijnych nie może pociągać negatywnych konsekwencji. Statut jednak tak reguluje tę kwestię, że nieuczestniczenie w rzymsko-katolickich praktykach religijnych (np. spóźnienie się na modlitwę) negatywnie wpływa na ocenę zachowania ucznia.

Trzeba zważyć, że przedmiotowe liceum jest szkołą publiczną, a z tego faktu wynika obowiązek poszanowania prawa do wolności sumienia i wyznania obywateli.

Trzeba wskazać, że nakaz poszanowania tej wolności adresowany jest do władz publicznych. Nauka prawa konstytucyjnego wskazuje, że pojęcie „władzy publicznej” ma znaczenie uniwersalne i odnosi się wszelkich organów, urzędów i instytucji, które wykonują kompetencje władcze bądź wykonywanie tych kompetencji przygotowują lub organizują. Nie ma więc żadnych wątpliwości, że przedmiotowe liceum, jako szkoła publiczna, zobowiązane jest do przestrzegania nakazu poszanowania wolności wyrażania poglądów i wolności sumienia i wyznania.

Wobec powyższego powyższe regulacje statutowe są nielegalne i zasługują na uchylenie. Nie zmienia tego fakt, że szkoła jest prowadzona przez Kolegium Zakonu Pijarów w Łowiczu.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 48 pkt 3a, pkt 7 lit f) [obowiązek włączania kamerek]

Brak jest podstaw prawnych do nałożenia na uczniów bezwzględnie wiążącego obowiązku posiadania i włączania kamerek w trakcie zdalnej edukacji, zwłaszcza obwarowanych sankcją nieobecności nieusprawiedliwionej.

Szkoła powinna przewidzieć w statucie – jeśli już wprowadza obowiązek włączania kamerek – regulacje dotyczące sytuacji, kiedy uczeń nie ma kamery lub nie może jej włączyć, przewidując m.in. możliwość zgłaszania obecności na czacie czy w formie audio. Nauka zdalna powinna być maksymalnie inkluzywna, a nie ekskluzywna – a taką czynią jej w przedmiotowej szkole regulacje Statutu, bowiem uczeń nawet uczestnicząc w lekcjach, ale bez kamery, ma wpisywaną nieobecność, której nie może usprawiedliwić.

Stowarzyszenie Umarłych Statutów



Kwestionowane postanowienie Statutu: § 50 ust. 1 pkt 1

Przepis ten w zakresie, w jakim zabrania uczniom pełnoletnim picia alkoholu i palenia papierosów poza szkołą (przez co rozumie się „po zakończeniu zajęć”, „w czasie wolnym”) jest niezgodny z art. 31 ust. 1 Konstytucji RP, art. 41 Konstytucji RP i art. 47 Konstytucji RP *in fine*.

Brak jest podstaw prawnych do tego, żeby statut szkoły, czyli akt prawa wewnątrzszkolnego, ingerował tak mocno w życie prywatne uczniów.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 50 ust. 1 pkt 3 [zakaz propagowania treści niezgodnych z nauczaniem Kościoła Katolickiego]

Przepis § 50 ust. 1 pkt 3 Statutu narusza art. 54 Konstytucji RP (wolność wyrażania poglądów) oraz art. 53 Konstytucji RP (wolność sumienia i wyznania) oraz art. 1 i 2 ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, bowiem narzuca uczniom określone wyznanie i światopogląd oraz zabrania wyrażania własnych poglądów.

Trzeba zważyć, że przedmiotowe liceum jest szkołą publiczną, a z tego faktu wynika obowiązek poszanowania prawa do wolności wypowiedzi oraz wolności sumienia i wyznania obywateli.

Trzeba wskazać, że nakaz poszanowania tej wolności adresowany jest do władz publicznych. Nauka prawa konstytucyjnego wskazuje, że pojęcie „władzy publicznej” ma znaczenie uniwersalne i odnosi się wszelkich organów, urzędów i instytucji, które wykonują kompetencje władcze bądź wykonywanie tych kompetencji przygotowują lub organizują. Nie ma więc żadnych wątpliwości, że przedmiotowe liceum, jako szkoła publiczna, zobowiązane jest do przestrzegania nakazu poszanowania wolności wyrażania poglądów i wolności sumienia i wyznania.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 50 ust. 1 pkt 7 i 8 [regulowanie wyglądu]

Statut stanowi, że uczeń ma zakaz farbowania włosów, noszenia makijażu, noszenia biżuterii.

Takie sformułowanie nigdy nie powinno się znaleźć w statucie szkoły. Zgodnie z art. 99 pkt 3 p.o., w statucie obowiązki ucznia mogą być określone w zakresie „przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły lub noszenia na terenie szkoły jednolitego stroju”. Pojęcia „ubierania się” nie można interpretować rozszerzającego i rozumieć pod nim również „wyglądu ucznia”, w tym „fryzury” czy „noszenie biżuterii” bądź „makijażu”, zwłaszcza że w uzasadnieniu do projektu ustawy Prawo oświatowe projektodawca wskazał, że: „W zapisie dotyczącym przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły, zrezygnowano z wyrażenia dotyczącego dbania o schludny wygląd, kierując się zgłaszanym w tej kwestii przez uczniów, rodziców i nauczycieli

Stowarzyszenie Umarłych Statutów



wątpliwościami dotyczącymi zakresu pojęcia „schludny”, jako bardzo szeroko rozumiany i nieprecyzyjny.”¹ Jasno więc podkreślono, że statuty po wejście w życie Prawa oświatowego nie mogą już określać zasad wyglądu uczniów.

Brak jest podstaw prawnych do tak daleko ingerujących w wolność osobistą i swobodę decydowania o swoim życiu osobistym regulacji statutowych.

Kwestionowane postanowienie Statutu: brak określenia zasad usprawiedliwiania nieobecności przez uczniów pełnoletnich

Statut szkoły nie przewiduje form usprawiedliwiania nieobecności przez uczniów pełnoletnich i tym samym nie spełnia wymogu określonego w art. 99 pkt 2 p.o.

W Statucie powinny się znaleźć obowiązki ucznia zakresie usprawiedliwiania nieobecności, w szczególności formy usprawiedliwiania nieobecności przez osoby pełnoletnie. Jednocześnie trzeba zaznaczyć, że uczniowie pełnoletni, zgodnie z art. 11 kodeksu cywilnego, samodzielnie mogą usprawiedliwiać swoje nieobecności, nie potrzebują na to zgody rodzica, nie można wymagać, aby dokonywali usprawiedliwień tylko za pomocą zwolnień lekarskich bądź innych dokumentów urzędowych oraz nie można wprowadzać limitu godzin możliwych do usprawiedliwienia. Szkoła nie może też przyjmować usprawiedliwień od rodziców uczniów pełnoletnich, nie może wymagać, aby uczeń pełnoletni wybrał formę usprawiedliwiania (samodzielnie czy przez rodziców) – por. art. 92 i 98 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

ŁUKASZ KORZENIOWSKI

Prezes Zarządu

¹ Druk nr 1030, Rządowy projekt ustawy - Prawo oświatowe, s. 187,
<http://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/0/A6845D3FAD39F983C125806C0063B16E/%24File/1030.pdf>,
[dostęp: 14.09.2020 r.].